

**«ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ՎՃԱՐՎՈՂ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՀԱՐԿԻ ՆՊԱՏԱԿԱՅԻՆ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵՈՒ ՄԱՍԻՆ**

**Հոդված 3.** Ծրագրի նախագիծը մշակվում է համայնքի ղեկավարի կողմից օրենսդրությամբ սահմանված կարգով հաստատված տվյալ մարզի կամ համայնքի զարգացման (սոցիալ-տնտեսական զարգացման) կամ շրջակա միջավայրի պահպանության տեղական գործողությունների ծրագրերի կամ այլ ծրագրային կամ ռազմավարական նշանակության փաստաթղթերի հիման վրա: Ծրագիրը հրապարակում է համայնքի ղեկավարը:

Ընկերությունները, ինչպես նաև իրավաբանական և ֆիզիկական այլ անձինք Ծրագրի նախագծի վերաբերյալ կարող են համայնքի ղեկավարին ներկայացնել գրավոր առաջարկություններ դրա հրապարակումից հետո՝ տասնհինգօրյա ժամկետում:

Ծրագիրը ներառում է՝

ա) համայնքի վարչական սահմաններում գտնվող հողային, ջրային և օդային տարածքներում ընկերությունների գործունեությամբ պայմանավորված՝ բնապահպանական հիմնախնդիրների լուծմանը և շրջակա միջավայրի պահպանությանը նպատակաուղղված ներքոհիշյալ միջոցառումները՝

- թափոնների օգտահանմանը, դրանց անվտանգ հեռացմանը, թափոնների հեռացման մասնագիտացված պոլիգոնների ստեղծմանը, գործող աղբավայրերի բարելավմանը, աղտոտված տարածքների մաքրմանն ու վերականգնմանը նպատակաուղղված գործողությունները,

- կեղտաջրերի վերամշակումը, կեղտաջրերի վերամշակման և կոյուղու համակարգերի կառավարման, կառուցման, պահպանման կամ բարելավման աջակցմանը նպատակաուղղված գործողությունները,

- շրջակա միջավայրի տեղական և տարածաշրջանային աղտոտվածության դեմ պայքարը, որը ներառում է մթնոլորտային օդի մաքրության պահպանության, ջրային ռեսուրսների (մակերևութային և ստորերկրյա) պահպանության, աղմուկի և վիբրացիայի դեմ պայքարի և ճառագայթահարման դեմ պաշտպանության հետ կապված աշխատանքները և գործողությունները (վերահսկողության համակարգերի և կայանների կառուցումը, պահպանումը և շահագործումը, աղմկակլանիչ շինությունների և միջոցների կառուցումը, ջրային ռեսուրսների և դրանց ջրաէկոհամակարգերի պահպանման գոտիների մաքրման միջոցառումները, մթնոլորտային օդի որակի վրա բացասաբար ազդող ջերմոցային գազերի և աղտոտող նյութերի հսկողության կամ կանխարգելիչ միջոցառումները, աղտոտված հողի մաքրման, ինչպես նաև աղտոտող նյութերի վնասազերծման համակարգերի և սարքավորումների կառուցումը, շահագործումը և պահպանումը),

- կենսաբազմազանության և անտառների պահպանումը, բնության հատուկ պահպանվող տարածքների կենսաբանական ռեսուրսների պահպանության և կայուն օգտագործման գծով գործողությունները, որոնք ներառում են կենդանական և բուսական աշխարհի օբյեկտների պահպանության (այդ թվում՝ անհետացած և անհետացող տեսակների վերականգնման), կենդանիների բնադրավայրերի և բնության զեղազիտական արժեքների պահպանության (այդ թվում՝ խախտված տարածքների զեղազիտական արժեքի բարձրացման նպատակով դրանց վերականգնման, սպառված հանքավայրերի տարածքների ռեկուլտիվացիայի) աշխատանքները,

- շրջակա միջավայրի պահպանության գծով կիրառական հետազոտական և փորձարարական նախագծային աշխատանքները, շրջակա միջավայրի վրա ներգործության հետազոտությունները և (կամ) ուսումնասիրությունները,

- շրջակա միջավայրի պահպանության վերաբերյալ տեղեկատվության տարածման կամ իրազեկման, էկոլոգիական կրթության գծով աշխատանքները և գործողությունները, բնապահպանությանը վերաբերող վերապատրաստական դասընթացների կազմակերպումը և ինստիտուցիոնալ ամրապնդումը,

- համայնքահեն բնապահպանական հասարակական կազմակերպություններին սույն կետում նշված միջոցառումների կատարման համար աջակցության ցուցաբերումը.

բ) ընկերությունների գործունեությամբ պայմանավորված՝ համայնքի բնակչության առողջության պահպանմանը նպատակաուղղված ներքոհիշյալ միջոցառումները՝

- կապված շրջակա միջավայրի աղտոտման բացասական ազդեցության հետ՝ բնակչության առողջական վիճակի գնությունների իրականացում, դրանց իրականացման համար անհրաժեշտ սարքավորումներով հագեցում,

- առողջապահության բնագավառում լիազորված պետական մարմնի հետ համաձայնեցված այլ համապատասխան միջոցառումներ.

գ) ծրագրային միջոցառումների իրականացման առաջնայնությունները և դրանց ֆինանսավորման համամասնությունները:

Մինչև Ծրագրի հաստատումը նախատեսված միջոցառումների իրականացման առաջնայնությունները և դրանց ֆինանսավորման համամասնությունները համաձայնեցվում են բնապահպանության և առողջապահության բնագավառներում **շրջակա միջավայրի պահպանության և առողջապահության բնագավառներում** լիազորված պետական մարմինների հետ՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած կարգով:

Համաձայնություն չտալու դեպքում Ծրագրի ներկայացման օրվանից հետո՝ տասնհինգօրյա ժամկետում, համապատասխան լիազորված մարմինն այդ մասին գրավոր տեղեկացնում է համայնքի ավագանուն, համայնքի ղեկավարին և համապատասխան մարզպետին՝ նշելով համաձայնություն չտալու հիմքերը:

Համայնքի ավագանին իրավասու է Ծրագիրը վերադարձնել համայնքի ղեկավարին՝ ավագանու սահմանած ժամկետում այն լրամշակելու նպատակով:

~~Բնապահպանության և առողջապահության բնագավառներում~~ **շրջակա միջավայրի պահպանության և առողջապահության բնագավառներում** լիազորված պետական կառավարման մարմինների հետ համաձայնեցված ծրագրի նախագիծը համայնքի ղեկավարը ներկայացնում է համայնքի ավագանու հաստատմանը: Համայնքի ավագանու հաստատած ծրագրի ֆինանսավորման համար առաջիկա տարվա պետական բյուջեի նախագծում սույն օրենքի 1-ին հոդվածով սահմանված մասհանումների շրջանակներում հատկացումներ նախատեսելու հարցը քննարկման առարկա դարձնելու նպատակով նշված ծրագիրը առաջիկա տարվա բյուջետային ֆինանսավորման հայտերի ներկայացման համար Հայաստանի Հանրապետության բյուջետային օրենսդրությամբ սահմանված կարգով և ժամկետում ներկայացվում է պետական ֆինանսների կառավարման բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության կառավարության լիազոր պետական մարմին:

Հայաստանի Հանրապետության բյուջետային օրենսդրությամբ սահմանված կարգով պետական ֆինանսների կառավարման բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության կառավարության լիազոր պետական մարմինը, սույն հոդվածի համաձայն ստացված ծրագրերի հիման վրա, հաշվի առնելով այդ ծրագրերի ֆինանսավորման համար առաջիկա տարվա պետական բյուջեի նախագծում սույն օրենքի 1-ին հոդվածին համապատասխան նախատեսվելիք հատկացումների ընդհանուր գումարները, կազմում է առաջիկա բյուջետային տարում պետական բյուջեից ծրագրերի ֆինանսավորման համար մասհանումներ ստացող համայնքների ցանկի նախագիծը՝ այդ ցանկում ընդգրկված համայնքների բյուջեներին հատկացվելիք մասհանումների գումարների բաշխմամբ, որը ներառվում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն ներկայացվող առաջիկա տարվա պետական բյուջեի նախագծում:

Հայաստանի Հանրապետության բյուջետային օրենսդրությամբ սահմանված կարգով տեղական ինքնակառավարման մարմինները տեղեկացվում են վերջիններիս կողմից ներկայացված ծրագրերի գծով առաջիկա տարվա պետական բյուջեի նախագծում նախատեսվելիք հատկացումների չափի մասին:

Սույն հոդվածի համաձայն հաստատված և առաջիկա տարվա պետական բյուջեով նախատեսված ծրագրերում բյուջեով սահմանված մասհանումների շրջանակներում փոփոխություններ կարող են կատարվել միայն համայնքի ավագանու կողմից՝ նախօրոք դրանք համաձայնեցնելով ~~բնապահպանության և առողջապահության բնագավառներում~~ **շրջակա միջավայրի պահպանության և առողջապահության բնագավառներում** լիազորված պետական մարմինների հետ՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած կարգով:

Ծրագրի կատարման նկատմամբ վերահսկողությունն իրականացվում է օրենքով սահմանված կարգով: